IN MEMORIAM LUDOVIC SPIESS

INTERVIU INEDIT

(Mircea Bunea, 1 februarie 2007)

Pe 29 ianuarie 2007 s-a împlinit un an de când Ludovic Spiess nu mai este printre noi. Rămân la credința că ar fi trăit și acum, dacă niște neica nimeni nu i-ar fi fript zilele. Pe Ludovic Spiess l-a răpus inima rea. Imundele campanii de presă susținute de iresponsabili care nici astăzi nu realizează nici ce au făcut, nici ce au pierdul, i-au scurtat viața. În ianuarie 2002, două dintre ziarele centrale bine manipulate de ipochimene interesate să acceadă ele la conducerea Operei Naționale București atinseseră neînchipuite culmi de abjecție. Aproape că nu mai exista săptămână de la Dumnezeu în care să nu se lanseze furibunde atacuri mincinoase împotriva directorului general Ludovic Spiess. A răspuns cu nenumărate „drepturi la replică". Nu i le-a publicat nimeni. Prieteni fiind, i-am propus maestrului Ludovic Spiess un interviu în care să explice nu numai melomanilor REFORMA de la Operă. A acceptat. Am făcut interviul. Apoi s-a răzgândit: „Lasă, nu-l publica. Mulți știu care sunt relațiile dintre noi. Ți-ar afecta credibilitatea. Pentru că fac echipă cu Smaranda – e vorba de Smaranda Oțeanu Bunea, soția sussemnatului, pe atunci director la ONB – te vor acuza de «conflict de interese». Nu vom rezolva nimic..."

Îmi pare rău că atunci i-am dat dreptate. **Era luni, 14 ianuarie 2002**. Astăzi conflictul de interese nu mai e. Din păcate nu mai e printre noi nici Ludovic Spiess. Mi se pare cinstit să fac să se știe adevărul-adevărat măcar acum, la un an după evenimentul care ne-a îndurerat pe mulți. Mai bine mai târziu, decât niciodată.

Mircea Bunea (M. B.): Maestre Ludovic Spiess, câte persoane lucrează acum la Operă?

Ludovic Spiess(L. S.): Șase sute. Colectivul are mai multe compartimente: artistic, format din cei care apar în fața publicului, dar și atelierele, mașiniștii, electricienii, acusticienii, cei de la întreținere. Toți beneficiază de aceleași sporuri pe care statul le-a oferit ca un bonus pentru oamenii acestei instituții de importanță națională.

M. B.: Cum ați încheiat anul din punct de vedere financiar?

L. S.: Aș zice că bine. Avem și un beneficiu, chiar dacă la noi prețul biletelor nu este prea mare. Oricum, e incomparabil mai mic decât prețul biletelor din țările dezvoltate. E de înțeles, nici salariile românilor nu sunt comparabile cu cele din străinătate.

M. B.: Ați pomenit de salarii. Cum sunt ele la Operă?

L. S.: Nu aș vrea să vorbesc despre ele din două motive: unul dintre ele ar fi confidențialitatea. Iar ca să comentez ceea ce unii numesc salariu mediu ar fi derutant pentru o instituție artistică. Cunoașteți gluma aceea cu statisticianul care intră în restaurant, îl vede pe unul mâncând friptură, pe altul doar cartofi prăjiți, iar el trage concluzia că, în medie, în restaurantul respectiv se mănâncă cartofi prăjiți cu friptură. Iartă-mi cacofonia. Pentru curiozitatea publică pot spune că, adăugând toate sporurile, cel mai bun balerin ridică, lunar, nouă milioane de lei, iar un solist nouă-zece milioane. E puțin, vă spun eu. Acești artiști fac eforturi mari, poartă pe umerii lor responsabilitatea

unor întregi spectacole, dar asta li se poate oferi acum. Atunci când forța economică a țării va fi alta, mai bună, eu sunt convins că salariile se vor majora. Unii înțeleg, alții nu.

M. B.: Și pleacă. Se duc în străinătate și vă lasă descoperiți. Ajungeți să scoateți spectacolul de pe afiș.

L. S.: S-a întâmplat o singură dată din cauza unui tenor care, cu de la el putere, a plecat și a cântat în străinătate. Înțeleg capriciile vedetelor, ca și nevoia lor de bani mai mulți, dar asta nu înseamnă că le și accept comportamentul. Suntem instituție bugetară, dar suntem obligați prin lege să avem și încasări proprii. Și, din acești bani pe care trebuie să ni-i facem singuri, noi trebuie să achităm obligațiile care decurg tot prin lege pentru fiecare salariat în parte. Când sunt angajați permanent, instituția, în cazul nostru Opera, face pentru ei respectivele plăți. Când devin colaboratori, trebuie să și le achite singuri. Asta nu știu sau nu vor să priceapă unii, că statutul de angajat permanent e mult mai avantajos pentru ei decât statutul de colaborator. Ați amintit de acel spectacol scos de pe afiș, in urma cu două-trei săptămâni. Tenorului cu pricina – nume mare! – i-am desfăcut contractul de muncă fără să ezit. În caz de indisciplină, așa voi proceda și cu alții. M-a reclamat peste tot, m-a denigrat în ziare si pe la TV-uri, doar la ONU nu m-a pârât, încă. Se credea de neînlocuit. Nimeni nu este de neînlocuit, nici eu, nimeni. Omul cântă și acuma la noi, numai că are alt statut. Îl plătim cu bucata, cum se zice în branșă.

M.B.: La fel e și la Scala, la Viena, la Metropolitan...?

L. S.: La fel, numai că unii dintre artiștii noștri au rămas cu reflexele din socialism. Ar vrea să aibă și angajament permanent la Opera din București, dar să și colaboreze pe afară când vor și cât vor. Trebuie respectat programul, nu face fiecare cum îl taie capul. Unii s-au pretat și la alte... manevre. Aduc certificate medicale – vezi, Doamne, sunt bolnavi și la noi nu pot să cânte, zice-se, dar, în același timp, cântă pe scenele altora. Am dispus să fie verificat fiecare certificat medical în parte. Ocazie cu care mi-am pus pe cap și medicii pentru că, bănuiți dv., parafele de pe respectivele scutiri au și ele valoarea lor...

M. B.: Am citit de curând că refuzați să invitați pe scena bucureșteană artiști români care fac acum gloria celor mai prestigioase teatre lirice ale lumii...

L.S.: E o speculație care văd că prinde teren... Chiar aș fi onorat, și eu și publicul nostru ca respectivii să vină și să cânte la noi. Cu mulți dintre ei am discutat, ne cunoaștem bine, i-am invitat, au acceptat, ne-am târguit, însă nu ne-am înțeles la preț. Voiau să fie plătiți precum pe marile scene ale lumii. O doamnă – nume nu mare, ci foarte mare! – mi-a cerut o sumă incredibilă, care depășea bugetul ONB pe un an și jumătate... Nu mi-a venit să-mi cred urechilor. Nu că nu vreau, dar nu-mi permit financiar. Și, probabil, pentru că este vorba de banul public, dacă aș aproba un asemenea proiect m-ar pune în lanțuri... Nu m-a înțeles doamna, iar într-un interviu a afirmat că eu n-am marșat pentru că aș fi gelos pe gloria ei. Stupidă poveste! Iar ziaristei care lua interviul nici prin minte nu i-a trecut s-o întrebe pe divă ce sumă ne-a pretins. Dacă ar fi întrebat-o, probabil că ar fi înțeles. Ori te pomenești c-o fi crezut că la mijloc ar fi dorul de țară! Ori de munca patriotică...

M. B.: Vorbeați de un program...

L. S.: Care, firește, trebuie respectat. Înainte de numirea mea ca director general – la 1 aprilie anul trecut -, aici n-a existat un astfel de program. Iar cârtitorii vociferau că d-aia se întâmpla ceea ce

se întâmpla la Operă, pentru că n-ar exista o planificare. Am făcut-o. Acum, unii se plâng și mă reclamă din cauza rigorilor pe care le implică programul. Tertipuri. Am spus-o de sute de ori: sunt de acord ca și artiștii noștri să colaboreze cu marile teatre lirice ale lumii, dar întâi să-și onoreze obligațiile față de prima scenă românească. Și generația mea a cântat afară, dar nici altora, nici mie nu ne-a trecut prin cap să înșelăm teatrul românesc de dragul unui câștig suplimentar. Oricând sunt deschis dialogului, ne putem așeza la masă calmi, discutăm, găsim soluții, dar niciodată n-am să cedez la șantaj, la presiuni, la minciuni, la ifose. Unii sunt artiști foarte mari, nu le neagă nimeni meritele, dar nu ne putem bate joc de publicul nostru. Așa ceva e inadmisibil. Dar știți care este adevărata problemă, acum?

M. B.: Care?

L. S.: Schimbul de generații nu se face ușor. Unii se cred ca fiind singurii capabili să facă anumite roluri, alții vor să fie numiți pe viață ca șefi de compartimente. Ideea de concurs, de reevaluare, le dă frisoane. Alții acceptă cu greu plecarea la pensie. Indiferent de soluție, dacă-i scoți din rol ori din funcția de șef, se duc și te reclamă unde nici nu gândești, îți pun în cârcă niște chestii care, dacă ar fi adevărate, pe bună dreptate, ai merita să fii spânzurat. Careva – printre mulți alții – mi-a trântit o plăcintă la minister în care întreba și se întreba retoric ce criterii au stat la baza renunțării la el. Ca să nu plâng, am râs. Criteriile lui Dumnezeu-drăguțul, care l-a ținut în activitate până la aproape 70 de ani! Vine însă vremea să lași locul unora cu puteri mai mari, mai talentați, mai dornici de afirmare. E foarte important să te păstrezi lucid, să știi când sosește timpul să-ți răsfoiești albumul cu fotografii, să alegi una mai fățoasă și s-o trimiți, dacă ți se cere, la etajul III al Operei. Am organizat acolo un Muzeu foarte frumos. Merită să-l vizitați.

M. B.: Cum sunt primiți și cum sunt priviți tinerii?

L. S.: Bine, în general. Angajăm numai prin concurs, dar nu de împrejurări. Și asta îi supără pe unii, iar nemulțumiții, cum e obiceiul pe Dâmbovița, scriu și pac la Răsboiul! Din noiembrie anul trecut și până acum au debutat pe scena Operei 34 d tineri. Cineva mi-a spus că așa ceva nu s-a întâmplat niciodată în cei 80 de ani, pe care i-am sărbătorit de curând, de când ființează instituția. Un artist adevărat nu se face de azi pe mâine, cum cred unii. Mă bucur să constat că tinerii înțeleg ca pe o șansă extraordinară intrarea lor în teatrul nostru. Sunt deja câteva nume despre care-mi place să cred că vor crește rapid: Roxana Briban, Oana Andra, balerina Loredana Salaoru, dacă nu mă opriți vă mănânc tot spațiul tipografic... Acum sunt speranțe de valoare, mâine vor fi certitudini. Mă bucur că am angajat și doi tineri dirijori, pentru că și în compartimentul ăsta mai sunt probleme. Să vedem cum vom proceda și cu regia, pentru că în marile teatre ale lumii deja sunt angajați regizori doar pentru un spectacol. Dacă am aplica regula asta și la noi, vă asigur că la Ministerul Culturii s-ar înființa un oficiu poștal care să se ocupe exclusiv de cartarea scrisorilor primite împotriva lui Spiess.

M. B.: Care este reacția celor... vechi, în fața acestei avalanșe de tineri?

L. S.: După cum le e caracterul la fiecare. Poți să ai nume mare, talent cu carul, dar caracter de rahat... Pe de altă parte, știu că nu e ușor să faci față concurenței, chiar dacă e loială. Personal nu dau doi bani pe tipii care se clasează pe primul loc pentru că aleargă singuri. Dintre ăștia se recrutează mahalagiii, reclamagiii, organizatorii de blocaje, partaje, șantaje. Nu-mi pasă de reacțiile lor. Știu că nici eu nu sunt bătut în cuie pe postul de director general...